

dobrohotna koleginja, ki nikomur ni delala krivice, pač pa je radodarna njena roka marsikomu pomagala iz sile. Mirna in tiha je živila samo za šolo. Če pa je nanesla prilika, je bila v družbi dobre volje in šegava. Kogar se je oklenila, tisti si je moral biti svest, da mu je dobrohotna tovarišica. In ravno med tovarišicami je imela mnogo prijateljic, ki so jo v bolnici redno obiskovale in jo tolažile. Pogreba se je dne 7. decembra udeležila veliko tovarišic in tovarišev, ki so ji izkazali zadnjo čast in ji izročili zadnji pozdrav. — **Hermína Breindl** je bila rojena 17. aprila 1884 v Čmureku kot hči železniškega inženirja, ki pa je kmalu umrl. Mati vdova se je preselila s hčerko Hermíno k svojemu očetu, pokojnemu vadniškemu učitelju Grkmanu v Ljubljano, kjer je obiskovala šolo in maturirala na učiteljsko dne 30. septembra 1903. Usposobljenostni izpit je napravila 12. maja 1906. Službovala je v Ljubljani, Višnjigori, Toplicah pri Zagorju, v Šmarju in zadnjih 14 let v Litiji. — Pokojni Hermíni niso rojenice natrosile cvetja. Imela je bolno mater, ki je bila dolga leta priklenjena na bolniško postelj. Da ustreže njeni prošnji, je blaga Hermína tedensko romala v Ljubljano in morala igrati na klavirju. Stregla je z ljubeznijo bolni materi in z igranjem tolažila njeno bolešč. Ni čuda torej, da je bila Hermína večkrat otožna, saj so njene misli uhajale k bolni materi, ki jo je z vsem srcem ljubila. Po njeni smrti je Hermína snovala več načrtov za bodočnost. Neizprosna smrt je prekinjala vse načrte. Komaj je začela živeti samostojno življenje, že jo je pograbil smrt. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo ohranili v lepem spominu. Spavaj mirno spanje!

— **Težko pričakovani Robinson Crusoe**, doslej najboljše slovenska izdaja, v mojstrski prireditvi Vladimira Levstika, je dotiskan in izide te dni. Cena je v primeri z obsegom skrajno nizka in znaša 28 Din za nevezan, 32 Din za vezan izvod, po pošti 3 Din več. Naročila sprejema že zdaj založništvo Kleinmayr & Bamberg, družba z o. z. v Ljubljani, od 16. t. m. dalje se bo dobila knjiga po vseh boljših knjigarnah. Priporočamo jo kar najtopleje za božična in novoletna darila!

— **Peovski odsek »Grafika«** v Ljubljani priredi v ponedeljek 21. decembra 1925 v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu koncert pod vodstvom g. profesorja Gröbminga in s sodelovanjem muzike dravske divizije oblasti pod vodstvom g. dr. Čerina. Cene: sedeži 20, 15, 13, 12, 10 Din; stojišča na balkonu po 5 Din. Začetek točno ob 8. zvečer. Spored: 1. pl. Zajc: »Čurčica mala«. V. Vodopivec »Da veš!«. E. Adamič »Ljubica vstani...«. A. Hajdrih »Cerkvica«. V. Vodopivec »Na poljani«. E. Adamič »Lucipeter ban«. — Odmor. Oton Nicolai: Uvertura k operi »Vesele žene windsorske«. Svira muzika Dravske divizije. E. Grieg: Landkjending (Nova zemlja). Moški zbor z bariton-solom in orkestrom. Bariton poje g. I. Sekula.

— **Kosmos učila**: Kdor želi prospekt o mehaniki, naj niše poni na šolsko upravitelstvo oziroma Učiteljski konvikt v Cerkilah pri Kranju.

— **Zahvala**. Povodom mojega odlikovanja z redom sv. Save V. vrste dne 7. t. m. v Novem mestu, mi je Učiteljsko društvo za novomeški okraj skazovalo toliko pozornosti in dobrot, da sem bil ganjen v dno duše. Vsem se pristožno zahvaljujem, posebno pa sreskemu referentu g. Dav. Matku, ki mi je z lepim nagovorom pripeljal red in g. nadučitelju Fr. Hočevanju, ki je na hubezniv način skrbel zame, vozeč me zaradi posledice s sanmi iz kraja v kraj. Bog stoterno plati! — Novo mesto (Kandija), 14. decembra 1925. — **Janko Leban**.

— **Ročni zemljevid: »Celjska Kotlina, Spodnje slovensko Posavje«**. V založbi agilnega društva Učiteljski dom v Mariboru je pravkar izšel kot četrti delni ročni zemljevid Mariborskega okrožja Celjska kotlina, Spodnje slovensko Posavje. v merilu 1:150.000, risal Slavoj Dimnik, tisk in litografija Mariborske tiskarne. Zemljevid je izvršen v osmih barvah in nam zelo plastično prikazuje ves označeni teren, je odlično delo ter kaže lep napredek risarja in tehnične izvršitve domačega litografskega podjetja. Kakor na vseh dosedanjih Dimnikovih zemljevidih so tudi tu razvidni kraji s šolami, župniji, cerkve, gradovi, razvaline, industrijske naprave itd. Novost je falski daljnovod na Trbovlje in Zidani most, projektirani kanal na Krškem polju, že-

leznica iz Rajhenburga v nove premo-govnike pri Reštanju, najnovejše okrajne ceste, zlasti pa nove oblastne in sreske meje, ki so se prav v teh krajih zelo izpremenile. Zemljevid obsega ozemlje Celjskega, Šmarskega, Laškega, Brežiškega in deloma tudi Krškega sreza. Pri pregledovanju in dopolnjevanju tega zemljevida je pohvalno sodelovalo učitelstvo nad 30 šol in srezov ter pripomoglo z nekaterimi važnimi podatki, ki še niso bili doslej še nikjer navedeni. Zemljevid je pred natisom pregledal znani slovenski strokovnjak, ki je zlasti pohvalno povdarjal sodelovanje učitelstva. Ta zemljevid je bil med učitelstvom teh krajev težko pričakovan ter bo vrlo služil kot pripomoček pri domoznanskem pouku. Založništvo ga je že razposlalo vsem označenim šolam navedenih srezov v upogled ter ga bo oddajalo pri direktnih naročilih za ceno 7.50 Din komad. Toplo priporočamo.

— **Naj pošljete še ostali šolski upravitelji in upraviteljice seznam prosvetnih društev, knjižnic, gospodarskih in glasbenih društev, ki ga še dosedaj niso poslali, da bo seznam celoten.**

— **Poslujte se frankirane dopisnice**, ki je bila priložena ceniku knjig in pošljite seznam prosvetnih društev in knjižnic v vašem šolskem okolišju ali pa negativno poročilo, če ni takih društev.

Učiteljski pravnik.

— **Š Teoretični izpiti za II. in III. kategorijo** po točki 1., čl. 245. uradniškega zakona. Pravilnik je razglašen v prilogi »Služb. Nov.« št. 232 z dne 10. oktobra 1925, s katerim dnem je tudi uveljavljen. Po čl. 3. se polagajo izpiti na vseh gimnazijah. Obseg izpitov in ostale formalnosti prinaša »Uradni list«.

— **Š Overovljenje železniških legitimacij za leto 1926**. Legitimacije za nižano železniško vožnjo državnih uradnikov in oficirjev za leto 1926. se bodo potjevale pri onih uradih, pri katerih bodo dotični uradniki na službovanju dne 1. januarja 1926. Upokojeenci pa dobe legitimacije pri uradih, pri katerih prejemaajo pokojnino.

— **Š Izplačevanje pokojnin v inozemstvu**. Pravilnik, ki ga je izdala generalna direkcija državnega računovodstva, določa med drugim tudi, da morajo politične oblasti vsakega upokojenca, kateri dobi potni list, veljaven dalj kot 3 mesece, prijaviti oni blagajni, kjer se mu pokojnina izplačuje, da mu nadaljnje izplačevanje pokojninskih prejemkov ustavi. Tak upokojenec je dolžan zaprositi pri finančnem ministru, da se mu pokojnina izplačuje v inozemstvu. Prošnji je priložiti: 1. domovinski list; 2. overovljen prepis dekreta o odmerjeni pokojnini in 3. potrdilo o že izplačanih pokojninskih prejemkih (do kdaj in pri kateri blagajni). Prošnja in prilogo je treba kolkovati in oddati pri velikem županu pristojne oblasti. Ker nekateri uradi sedaj izdajajo potne liste, veljavne za 6 mesecev naj upokojeenci vedno izrečno naprosijo, da naj se veljavnost glasi največ za 3 mesece, ker se jim drugače pokojnina ustavi in nastanejo za nje velike neprilike.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Učiteljska Samopomoč**. Za spremembo v U. S. se je prišlo več tovarišev in tovarišic že pred leti, precej pa v l. 1924/25., ki pa do danes še niso splošni vseh pogojev za sprejem. Po prijavi jim je društvena uprava poslala očitnice z zabilježninami zneski za sprejemne pristojbine. Dokler ne dobi društvo teh zneskov, toliko časa nimajo do priglasencev nikakih obveznosti. V teh dneh dobe vsi priglasenci ponovno opozorilo, da poravnajo sprejemne pristojbine. Kdor v 30 dneh ne bo nakazal denarja ali pismeno obvestil društvene uprave, tega se bo črtalo iz imenika društvenih priglasen-

cev. Velike važnosti je za starejše člane, ki so se prijavili v zadnjih mesecih (do konca avgusta 1925), da se odzovejo takoj našemu vabilu, ker bi se njih poznejše priglasbe sploh ne upoštevalo. — **g Učit. Samopomoč** ima danes 1709 članov, posmrtnina znaša 8545 Din.

— **g Članom Učiteljske Samopomoči**. V 46. številki »Učit. Tovarisa« sem sporočil članom »U. S.«, da pričakuje društvena blagajna od njih znesek 30.000 Din. V zadnjih 14 dneh je bil vključen znesek okrog 19.000 Din, torej niti dve tretjini vsega dolga. Ker je pa zadnja tretjina mnogo težja od že vplačanih dveh, skrbite, da bo v prihodnjih 14 dneh, tudi zadnja — večja — tretjina poravnana! Ne prenašajte dolgov v novo leto! — Članske prispevke nakazujte vedno z zadnjo položnico. Pred več meseci razposlane položnice izkazujejo manjše zneske, zato pa ne upoštevajte zadnjih smrtnih slučajev. To naj upoštevajo zlasti zamudniki z večjimi zneski. Današnja posmrtnina znaša 8545 Din. Društvena uprava mora imeti denar, da dedičem takoj izplača pripadajoči znesek. Društveni odbor bo vsakega izključil, kdor ne bo o pravem času poravnal svojih obveznosti. Društvena uprava se nadeja, da ta klic ne bo ostal »glas vpijočega v puščavi«. Prosim!

— **g Obvesi jo Učiteljskega konvikta**. Vsem članom »Kosmosa«. Učila za mehaniko, elektrotehniko in optiko, katera naročite z našim posredovanjem, nam daje društvo Kosmos po isti ceni kot svojim članom in šolam. 2 Marki, ki sta k cenam priračunani, sta za poštnino. Zato naročajte ta učila le potom našega društva, ker dobite po isti ceni, obenem pa imamo za posredovanje 20%, ki se vam ne pripoznavajo.

Na zemljevide Kamniških planin nikar ne pozabljajte! Cena 7.50 Din.

Svoji k svojim! Konces. z obni atelje P. Vrankar, Ljubljana, Gledališka ulica št. 7, dovoljuje Učit. konviktu 20% provizije od vsakega klienta, ki se izkaže z našo izkaznico. Uraduje od 9.—12. in od 14.—17. ure.

Manufaktura Kos, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23, Celovška cesta 62, Srednja vas, priznava 3% odbitka naročnikom in 3% provizije Učit. konviktu. Kdor prvi naroči, naj nam sporoči, če ga blago zadovoljuje.

Šolske lekarne že jako povoljno funkcionirajo. Šolski odri se zahvaljujejo za dobavo, ker lahko zdravijo vročico, ranjeni tamburaši bi zadnji hip odpovedali, da nima šola rešilnih obvez takoj pri roki.

Smreke — se sedaj najlažje spravljajo iz gozdov, zlasti v hribovitih pokrajinah.

— **g Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani**. Tovariš Josip Lapajne, konviktov predsednik iz Cerkel pri Kranju, je poslal 500 Din kot prebitek igre, ki jo je priredila mladina tamošnje šole na Miklavžev dan. »Ne le z besedami, z dejanji uveljavljajta to«. Lapajne svoje misli: »In ostale šole? Z opazko: »Da bi že skoro stal prepotrebni dom«, pošilja učiteljski par Alojziji in Emiliji Voglar z Vidma ob Savi 2 obveznici 7% državnega invest. posojila z 2 zapadlimi kuponoma, skupaj 207 Din. Tovariš Gojmir Aparnik od istotam daruje društvu 2 obveznici s 4 zapadlimi kuponoma, skupaj 214 Din. Članarino po 10 Din so še plačali z Vidma: tov. Janko Knapič, nadučitelj v pok., tovarišici Ljudmila Gomilškova in Vika Svetkova ter tov. Ivan Pavlovič. Živelj Videmčani! Tovariš Karel Štravs iz Dol. Logatca je naroval društvu 2 obveznici drž. invest. posojila, skupaj 200 Din z opombo: »Kar imam, to dam«. Upravitelstvo šole Reteče nad Škofjo Loko kot prebitek igre na Miklavžev večer 30 Din. Tovariš Luka Jelenc, ravnatelj v pok. v Ljubljani, vplačal članrino 10 Din. Vsem darovalcem in darovalkam zahvala! Z današnjim izkazom znašajo vse letošnji prispevki že 12.410 Din.

— **g Brezobrestno posojilo so nadalje darovali tovariši(ice)**: Josipina Smoletova iz Št. Janža 250 Din, Joško Zalar in Anda Bevk-Bavdekova iz Metlike, vsak po 100 Din. Stanka Višnerjeva z Dvora 250 Din, Marija Kepic-Piškurjeva Cerkle-Noví Sad 250 Din. Neimenovan 250 Din z dostavkom: »Zahvale ni treba! Naj rodi dober sad!« Simon Fišer Sv. Peter na Medvedjem selu

25 Din, Alojziji Voglar z Vidma 50 Din in Fran Rant iz Šmartna pri Krnju 250 Din. Stanko Legat, šol. upravitelj v Ljubljani, 50 Din, str. učiteljice na l. dekliški meščanski šoli v Ljubljani: Palmira Fajdigeva 250 Din, Ivanka Kalinova 125 Din, Marija Palmetova 50 Din, Helena Potočnikova 50 Din in Marija Sodnikova 100 Din. Tov. Marija Bernikova iz Domžal 125 Din. Vsa doslej darovana brezobrestna posojila znašajo 13.654.50 Din. Iskrena hvala! — Josip Kobal, blagajnik.

— **g Učiteljski dom v Mariboru**. Članarina: Učiteljsko društvo za marenberški okraj 355 Din; Učiteljsko društvo za ormoški okraj 530 Din. Darila: Učiteljsko društvo za marenberški okraj 120 Din namesto potnine tov. ravnatelju Humeku o priliki njegovega predavanja pri društvenem zborovanju; isto društvo 50 Din namestu venca na grob umrlemu tovarišu J. Štiberju; Joško Bizjak, šolski upravitelj v Celju 250 Din (brezobrestno posojilo »Učit. konviktu« v Ljubljani podaril »Učit. domu« v Mariboru); tovariš Šerbec poslal 100 Din kot del čistega dobička iz koncerta, ki sta ga priredila salonski orkester in pevsko društvo v Slovenjgradcu in pri katerem je sodelovalo v velikem številu učitelstvo. To je prvi takšen dar, ki ga je dobil U. D. od prireditve, pri kateri je sodelovalo učitelstvo. Drugi takšen dar v znesku 100 Din je poslala osnovna šola v Vitanju od prireditve na Miklavžev večer! Tako je prav! Pri delu za druge ne pozabimo samih sebe! Tovariši in tovarišice! Posnemajte vrle Slovenjgradčane in Vitanjčane! Živelj darovalci! Iskrena hvala! — M. Kožuh, blagajnik.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjižarni v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 6.

Ocene.

— **k Palček Potep**, pravljica igra v treh dejanjih. Spisal A. Pajmč. — V založbi »Svete Vojske« v Ljubljani je izšla kot prvi zvezek nove serije protialkoholne knjižnice mladinska igra, ki bo vsem knjižnicam in otroškim odrom zelo dobrodošla.

Vsečina: Ubogemu dečku je srce zahrepenelo po sreči, po kraljestvu palčkov. Po dolgem iskanju ga najde v globokem gozdu ter prosi palčke za sprejem. Ti ga pa nočejo sprejeti kar tako ter ga povprašujejo in preiskujejo, ali je za kraljestvo palčkov res sposoben. Največja ovira je pa preiskava zdravnika palčkov, ki ugotovi »sumljivo utripanje srca«, »bakren nos« — posledica uživanja alkohola — ter črne zobe — vsled kajenja. Ker pa deček obljubi, da bo v bodoče vse to opustil, ga sprejmejo medse in mu dajo ime Potep. Ta dogodek skupno s kraljevsko proslavo slovesno praznujejo. Čarodej Lom, ki je nameraval pri pojedini med vodo in mleko pomešati tudi alkohol, dobi zasluženo plačilo in pride v dosmrtno ječo. »Zlatoper, naš kralj naj živi! Kralju alkoholu pa smrt! Smrt, smrt!« odmeva od vseh strani.

Igra je zelo posrečena, kjer so jo igrali, so dosegli prav lepe uspehe in je ne morejo prehyaliti. V resnici: igrica je tako otroško priprosta, pa vendar tako nepriljeno vzgojna, da tudi na odraslega človeka ne more ostati brez vpliva.

Igro toplo priporočamo vsem društvom, posebno mladinskim knjižnicam in odrom. Stane 5 dinarjev ter se naroča pri »Sveti Vojski« Ljubljana, Poljanski nasip 10 ter v Učiteljski knjižarni.

— **k Dr. Ljudevit Pivko, Proti Avstriji. VII. Rame ob rameu, Druga knjiga: Informatorij**. Maribor 1925. Založil Klub dobrovoljcev v Mariboru.

Pravkar je izšla iz tiska 7. knjiga velikega dr. Pivkovega spisa »Proti Avstriji«. Ta zvezek obsega 120 strani, 1 karto in 11 slik. Prinašamo pregled v celoti: Trije koloni, tri dekleta. — Kobariška tajnost. — Sumljiv Alpin. — Dezertir Herz. — Avstrijski narednik. — Franz Kreuz na Rombonu in pri Sv. Luciji. — 24. oktobra 1917. — Kreuz na novem poslu. — Obred pri 33. polku. — Mazzenaus Mazzantur. — Obratun po vojni. — Batalion iz Padule. — Znaki bližnjega razpada. Avstrija je »kaput«. — Boljševiki. — Izvidniška služba v maju 1918. — Kaj pravi Mate? — Snov za Vidmarjevo »Jugoslavijo«. — Zveze z domačim svetom. — Bilo bi odveč govoriti o sami knjigi in jo še posebej priporočati, opozarjamo samo, da so dr. Pivkove knjige, ki se še vse dobe na knjižnem trgu oziroma pri založništvu, priporočljivo darilo, zlasti moškim, ki so se udeležili vojne. Sežite po njih, ker so zdravo in od začetka do konca zanimivo čtivo!

— **k Jos. Jurčič: Zbrani spisi**, druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. IV. zvezek. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1925. 453 strani. Cena broš. knjigi 72 Din, v celo platno vezani

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS ove informacije so valdar točno izčrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS ov telefon je 8-25, a brzojavni naslov Argus

Kupite za šolarske knjižnice mladinske knjige iz založbe Učiteljske tiskarne!

Učitelji-knjižničarji! Tudi za odrasle je izšlo v založbi Učiteljske tiskarne mnogo lepih knjig.

86 Din, v pol franc. vezavi 92 Din, pošt-nina 4 Din več.

Pravkar izdani 4. zvezek Jurčičevih zbranih del vsebuje devetero raznolikih spisov iz dobe njegovega dunaj-skega univerzitetnega šolanja v letih 1866.—1868., sad bujno-plodovitega ta-lenta in pisateljevih gmotnih neprilik ko je pisal zaradi denarja za Mohorjevo družbo ljudske povestice z nраво po-učne tendence (Golida, Dva brata, Sin kmetskega cesarja). Izrazito zgodovin-ska povest njegovega romantično-reali-stičnega pripovedništva je »Hči mestne-ga sodnika«, drastično-humoristična v ljudskem jeziku napisana je »Kozlov-ska sodba v Višnji gori«. V dosedaj prvič med spisi priobčenem »Božidarju Tirt-lju« ironizira Jurčič prvi med slovenski-mi pisatelji puhloglavega »rodoljuba«, beračeva pripoved »Nemški valpet«, opisuje drastičen »original« na kinetič, humoristično koncipirana »Črta iz živ-ljenja političnega agitatorja«, priobčena v novoustanovljenem »Slov. Narodu«, je feljtonistična enodnevnic. V »Sosedo-tem sinu« nam je upodobil dejansko vsakdanje življenje nekdanje dolenske vasi v pristni domači govorici. Ko smo si osvežili vsebino pričujočega zvezka, moramo pritrditi urednikovi sodbi, ki pravi: »Ako gledamo na Jurčičevo delo literarno-zgodovinsko, iz perspektiv te-danje naše literature, moramo reči, da ga takrat in še dolgo pozneje nismo imeli Slovenci beletrista, ki bi bil tako mnogostranski in takšen mojster v ne-prisiljeno-didaktični »ljudski povesti«, v romantično zaobljeni zgodovinski ter etnografski noveli in realistični »vaški povesti«. — Pričujoči zvezek spada med najboljše literarne proizvode letošnjega leta.

—k Dr. France Veber: Estetika. Psihološki in normativni temelji estetske pameti. XVI + 344 str. 8°. Publikacija »Znanstvenega društva za hu-manistične vede v Ljubljani«. Natisnila in založila »Zvezna tiskarna in knjigarna« v Ljubljani. 1925. Splošna knjižnica — znanstvena zbirka št. IX. Cena broš. Din 150.—, vez. Din 162.—.

Uvodne misli se počajo s predmetom in na-čelnim delokrogom estetike. Avtor dokazuje me-todično in stvarno prioriteto takozvane psiho-leške estetike pred »objektivno«, zahteva poleg prve še normativno, ki pa jo po njenem delo-krogu ostro loči od psihološke, podaja provizorni oris načelne strukture vsega estetskega doživlja, končno pa še metodiko sledečih izvajanj.

Prvi del je psihologija elementarnega estet-skega doživljanja. Avtor opiše in opredeli estet-sko čustvo, razlikuje med zakonitimi pavrstami golega predstavljanja, kar mu omogoči, prenesti svojo definicijo estetskega čustva na vse slučaje. Nato določi zakonito mesto, ki gre napram estet-skemu čustvu tudi »lepoti« in »grdoti« sami, in izklesane neobhodne analitične in empirične relacije na vsakem estetskem čustvu. Vse to ga vede do končnega orisa načelne strukture vsakega estet-skega čustva in pristojnega estetskega objekta ter do ugotovitve zakonite šestorice »elementar-nih estetskih objektov«.

Drugi del je psihologija kompleksnega estet-skega doživljanja. Po načelnem razmotrivanju o razlikah med elementarnim in kompleksnim estet-skim doživljanjem ugotavlja avtor osobito dvoje kriterijev za svojo nadaljnjo izvedbo zakonitih pavrst kompleksnega estetskega čustvovanja. Prvič utegnemo nahajati na objekti estetskega čustva še posebne relacije, drugič pa utegnemo estetsko čustvo samo biti v zakonitih analitičnih in empiričnih zvezah z ostalim čustvovanjem in stremeljem. Iz prvega slučaja izvaja nato zakoni-to šestorico »elementarnih estetskih kategorij«, ki jo po pretrusu drugega slučaja dopolni še s šestorico, oziroma štirinajstorico »posebnih« takih kategorij. Vse to mu končno omogoča, po-dati načelno karakteristiko vsakega (elementar-nega in kompleksnega) estetskega duševnega stanja in pristojnih estetskih objektov ter odbiti nasprotno teorijo.

Tretji del je normativna estetika, pojmovana kot »logika estetske pameti«. Avtor poda kritiko sodobnega pojmovanja estetske norme in oriše lastno stališče, ki mu omogoča, prenesti svoje pojmovanje človeškega spoznavanja tudi na estetsko polje in ugotoviti zanimiv paralelizem med umskim in estetskim področjem klub ostalim razlikam med njima. Zato mu tudi normativna estetika na estetskem polju ni nič drugega, nego tradicijska, n. pr. Aristotelova logika — na um-skem.

Četrty del prenaša gornje izsledke še pose-bej na vprašanje umetnosti, podaja definicijo in psihološki izvor umetnosti, ne klasifikacijo in mesto v kulturnem in splošno biološkem razvoju človeštva. Knjigi je pridejan tudi izčrpen stvarni register.

—k Naoružanje pešadije i konjice, pomočna knjiga za mlade nastavnike i vojnike, I. deo Opis naoružanja od potpukovnika Voj. Dj. Kostića. Knjiga je broširana, veličine 8°. Strana ima 448. Cena je Din 40.—, u tvrdom povezu Din 50.—. Goričar i Leskošek, veletrgovina sa hartijom, pi-sačim i crtačim priborom, uzdavačka knjižara u Celju — Slovenačka.

Za sada ova je knjiga štampana samo lati-nicom, pošto nije bilo mogućnosti, da bude odmah izdana i u cirilici. Ova knjiga imaće još dva dela i to: II. deo slike i III. deo taktična upotreba. Ovi delovi su u izradi. Isto tako moramo preporučiti za dolazeće rekrute i niže pobrojane knjige: Voj. Dj. Kostić: Šta treba kao vojnik da znam? Latin., broš. Din 24.—, vezana Din 30.—. Voj. Dj. Kostić: Šta treba kao vojnik da znam? Ciril., broš. Din 24.—, vezana Din 30.—. Voj. Dj. Kostić: Vojnički bukvar sa čitankom. Latinicom, broš. Din 12.—, Voj. Dj. Kostić: Vojnički bukvar sa čitankom. Ci-

rilicom, broš. Din 12.—. Knjiga »Šta treba kao vojnik da znam« pregledana je i preporučena od strane Pešad. Inspekcije sa I. P. br. 1161 od 23. aug. 1922. god., a izašla je do sada već u IV iz-danja. Knjiga »Vojnički bukvar sa čitankom« na-građena je novčano od strane Gosp. Min. Vojске i Mornarice sa Dj. br. 49.113 od 27. nov. 1923. g.

Iz naše stanovske organizacije.

Iz Pov. UJU — Ljubljana.

+pov Seja širjega sosveta. Zaradi seje širjega glavnega odbora UJU v Beogradu se vrši seja širjega sosveta UJU poverjeništvu Ljubljana v nedeljo, dne 10. januarja 1926. Dnevni red seje objavimo v prihodnji številki »Učiteljskega Tovariša«.

UJU poverjeništvu Ljubljana.

Izpremembe pravil UJU, ki so bile spre-jete na 3. glavni skupščini dne 6. avgusta 1923 v Ljubljani.

B.

Član 12.

Povereništvo vodi poverenik s po-krajinskim svetom koji je uži i širi.

Član 13.

U užem savetu Poverjeništvu jesu: 12 članova i 3 zamenika. Članovi Uprav-nog Odbora Poverjeništvu biraju između sebe predsednika, podpredsednika, taj-nika, blagajnika i urednika pokrajinskog glasila; no blagajnik i urednik pokrajinskog glasila mogu po ukazanoj potrebi biti i van poverjeništvu.

Član 14.

U širem su savetu osim užega i svi predsednici sreskih društava.

Član 15.

U slučaju da koji od članova Gl. Od-bora ili Poverjeništvu da ostavku u toku godine, to će mesto popuniti zamenik po redu izbora.

Ako bi ostavku dao koji od časnika (isključivo: predsednik, podpredsednik), onda će Gl. Odbor, odnosno Uprava Po-vereništva, na njegovo mesto iz svoje sredine izabrati jednoga od članova Gl. Odbora odnosno Poverjeništvu, a ako časnik daje ostavku ne samo na položaj, koji je zauzimao u Gl. Odboru odnosno Poverjeništvu, no i na članstvo u istom, onda će se prvo popuniti odbor potrebnim brojem zamenika po redu izbora pa po-tom izvršiti izbor časnika, koji su dali ostavku.

U slučaju, da se radi ponovnog iz-bora predsednika ili kog drugog od po-menutih časnika Gl. Odbora ne bi mogla održati sednica Upravnog Odbora, mogu članovi iz unutrašnjosti u zatvorenim pi-smima dati svoj glas za onoga, kome po-veravaju u dotičnu dužnost.

Član 16.

O izboru i promenama u Povereništvu izveštava se Glavni Odbor.

Povereništva su dužna izraditi svoja pravila u saglasnosti sa ovim pravilima i podneti ih na odobrenje Gl. Odboru.

VII. Skupštine i sastanci.

Član 17.

Izvršni Odbor svake godine najdalje do 15. avgusta saziva Glavnu Skupštinu Udruženja. On njoj određuje dnevni red, mesto i dan sastanka. Glavnu Skupštinu sastavljaju: Upravni Odbor sa Nadzor-nim, svi članovi Poverjeništvu, njihovi Nadzorni Odbori i predsednici sreskih društava sa njihovim biranim izaslanici-ma. Društva do 50 članova biraju 1 izaslanika, do 100 — 2, do 150 — 3 i t. d.

Glavnoj Skupštini predsedava pred-sednik ili podpredsednik Gl. Odbora.

Član 18.

Pokrajinske skupštine sastaju se svake godine najdalje do 10. avgusta. Povereništva će na vrijeme objaviti dnevni red i mesto sastanka.

Ovu skupštinu sastavljaju svi članovi užega saveta sa Nadzornim Odborom, svi predsednici sreskih društava i na svakih 50 članova po jedan izabrani delegat sre-skoga društva, koje pripada tome Pove-reništvu.

Član 19.

Na glavnim i pokrajinskim skupšti-nama mogu prisustvovati i ostali članovi udruženja sa pravom govora, ali ne i od-lučivanja.

Izaslanici za skupštine, članovi Po-vereništva i Glavnog Odbora ili Nadzor-nog Odbora, kao i njihovi zamenici ne mogu biti privremeni učitelji ni vršio-ci dužnosti učiteljske.

Član 20.

Kongres sviju članova Udruženja sa-staje se kad god to prilike zatraže a po pravilu svake treće godine. Dan, mesto i dnevni red određuje Glavni Odbor.

Kongresu predsedavaju: predsednik ili podpredsednik Glavnog Odbora i pred-sednici Povereništva, koji su prisutni.

Član 21.

Sastanci sreskih učit. društava vrše se prema njihovim pravilnicima.

Izbori se vrše najdalje za 2 meseca od početka školske godine i važe na go-dinu dana.

IX. Izbori.

Član 26.

Izbor Uprave, Nadzornog Odbora i Časnog Suda Udruženja vrši Glavna Skupština većinom glasova za 3 godine.

Član 27.

Izbor Uprave, Nadzornog Odbora i Časnog Suda Povereništva vrši Pokra-jinska Skupština većinom za doba od 3 godine.

Član 28.

Izbori se obavljaju tajno (listama), ako ih skupština ne izvrši aklamacijom. (Konec.)

Gibanje okrajnih društva v Sloveniji.

Vabila:

= DRUŠTVO UČITELJIC vabi vse članice in prijateljice društva na svoj občni zbor, kateri se bo vršil v Ljubljani dne 28. decembra t. l. ob pol 10. uri na šentjakovski šoli. Dnevni red: 1. Poročilo tajnice. 2. Poročila blagajničarke. 3. Načrt za ženska ročna dela. 4. Poročilo o skupščini Nar. ženskega saveza v Skoplju. Poroča gđ. Vita Zurančičeva. 5. Volitve. 6. Slučajnosti. — Odbor.

Poročila:

+ PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 14. novembra t. l. v Ptuj. Vsled poplav je bila udeležba bolj pičla, kajti navzočih je bilo le 69 članov.

Po običajnem otvoritvenem pozdra-vu tov. predsednika se je prečital in odo-bril zapisnik prejšnjega zborovanja.

Dopisi. Izmed dopisov je omeniti onega, v katerem predlaga društvo Uči-teljski dom zvišanje članarine na letnih 100 Din. Predlogu se ugod.

Predavanje. Tovariš Šestan je nato-obrahnaval temo: »Srbske narod-ne pesmi. Z vidnim zadovoljstvom so sledili navzoči tovariši predavatelju, ki je v zanimivi obliki razpredelil srbske narodne pesmi ter pokazal vse lepote istih. Odobravanje tovarišev in tovariš-ic naj mu je bila zahvala za lepo uro zborovanja, obenem pa tudi prošnja za nadaljevanje ciklusa obljubljenih preda-vanj.

Poročilo o državni skupščini v Su-botici je spopolnil tov. Šestan z nekate-rimi točkami, ki jih »Učit. Tovariš« ni

natisnil. Tudi to poročilo je splošno uga-jalo.

Slučajnosti. Tov. Majcen zahteva, da se stavi na dnevni red prihodnjega zbo-rovanja tema: Osnutek poslovni-ka obrambnega odseka. Zahte-vi se bo ugodilo.

Tov. Peček vpraša, kakšno stališče zavzema poverjeništvu UJU v Ljubljani napram kompetencam. Tov. predsednik mu odgovori, da nobenega, ker so vsi kompetenti včlanjeni v UJU.

Tov. knjižničar sporoča, da bo sre-ska učiteljska knjižnica vsakokrat na dan zborovanja ob 9. uri odprta.

Prihodnje zborovanje bo prvo so-boto v decembru.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ je zbo-rovalo 14. novembra t. l. ob 10. uri v ma-riborskem »Narodnem domu«. Udeležilo se je od 114 članov 72.

Tov. predsednik pozdravi navzoče, osobito oba tov. sreska nadzornika ter predavatelja g. prof. F. Finka, dalje še nove člane: Šajna, Filipčiča, Fabjana, Ašiča in Polanca. Zatem izreka A. Knafl-iču sožalje radi smrti njegovega sina. V spomin pokojnemu tov. Gselmanu, biv-šemu našemu društveniku, zakličejo na-vzoči trikratni Slava!

Zapisnik in dopisi se vzamejo na znanje.

G. prof. Fink nam je pojasnjeval o ureditvi in izvršitvi »celotnega« pouka, ki naj sloni na življenjskih skupinah. V zvezi s tem se je razvila debata o novih učnih načrtih, v katero so posegli tov. Godčeva, Vauda, Fink.

Tov. Vauda referira o panogah ro-kotvornega pouka na podeželskih osnov-nih šolah. Debate so se udeležili, oba nad-zornika Koropec in Tomažič in tov. Pe-trovič in Čonč. Tozadevna resolucija se odpošlje poverjeništvu UJU, Ljubljana.

Tov. Godčeva govori o izpreminje-valnih predlogih k poslovniku UJU pov. Ljubljana. Tudi ta predlog se pošlje na isti naslov.

Referat tov. Knafliča odpade radi njegove odsotnosti.

V zadevi bivše okrajne učiteljske knjižnice se društvo zedini v tem, da se ista združi z mariborsko mestno učiteljsko v eno ter jo nastaniti nekje v sredini mesta.

S pičlo večino je bil sprejet predlog odbora, da plača brezizjemno vsak član-ica za Učiteljski dom za dobo treh let sto dinarjev letno s pridržkom, ako se v tem času službeni prejemki ne reducirajo. Predlog tov. Šijanec v zadevi pre-urejanja šolskega ustroja, kakor: nastav-ljanje, premeščanje in upokojitve učiteljstva, potem izpremenjava učnih načrtov, redov in slično med šolskim letom kot škodljivo učnim uspehom, se odpošlje poverjeništvu Ljubljana.

Prihodnje zborovanje meseca janua-ria. — Šijanec, predsednik in za-pisnikar.

Radi izborne kvalitete Vam priporo-čamo nabaviti si za jesen in zimo

„KARO“ čevlje

Lastne delavnice. Cene solidne.

MARIBOR

Koroška cesta 19

Le najbolje je najceneje

PRIMERNO BOŽIČNO DARILO JE LIČNO VEZAN ZVONČEK

Tovarišice in tovariši, spom-nite na to starše prihodnje dni in priporočajte nakup našega mladinskega lista. Uprava ima še na zalogi sledeče letnike: 1919, 1920, 1921, 1923, 1924, in 1925.

CENA VEZANIM LETNIKOM à 45 DIN